МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ISSN 3083-6557 print

НАУКОВІ ПРАЦІ МАУП

Випуск 3 (50), 2025

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Ризики продовольчої безпеки в умовах невизначеності: аналітика, управління, прогнозування, фінансово-маркетингові інструменти мінімізації”

м. Київ, МАУП, 23 грудня 2025 р.

Київ
2025

ЗМІСТ

ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

“Ризики продовольчої безпеки в умовах невизначеності: аналітика, управління, прогнозування, фінансово-маркетигові інструменти мінімізації”

(*23 грудня 2025 р.*)

Г. І. Скиба, І. М. Беженар
Фінансово-маркетингові інструменти мінімізації ризиків продовольчої безпеки в умовах економічної невизначеності 9

І. М. Беженар, Г. І. Скиба
Ризики продовольчої безпеки України в умовах невизначеності та інструменти їх мінімізації 11

А. Г. Єфременко
Фінансові стимули сталого виробництва: ключ до зниження ризиків продовольчої безпеки 14

І. І. Каліна
Маркетингові інструменти у забезпеченні продовольчої безпеки 16

В. О. Заросило
Правові засади підтримання відповідного рівня продовольчої безпеки 18

О. І. Головко
Актуальність хеджування в контексті мінімізації ризиків продовольчої безпеки 21

А. С. Дуднік, Б. О. Могірчук-Клименко
Вплив цифровізації та AI-систем на формування ризиків продовольчої безпеки в умовах нестабільності соціально-економічного середовища 23

С. В. Матчук
Продовольча безпека як управлінський виклик: синергія науки та державних інституцій 25

К. Г. Кононенко
Стійкість гастрономічного туризму в умовах ризиків продовольчого забезпечення 27

В. П. Корнійчук
Механізми оптимізації інтеграції України в європейський економічний простір 30

М. М. Кривоберець, М. І. Башинська
Ризики продовольчої безпеки туристичної індустрії в умовах невизначеності 31

ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

“Ризики продовольчої безпеки в умовах невизначеності: аналітика, управління, прогнозування, фінансово-маркетигові інструменти мінімізації”

(*23 грудня 2025 р.*)

Г. І. СКИБА

канд. екон. наук, доц.,
доцент кафедри фінансів, банківської та страхової справи,
Навчально-науковий Інститут управління, економіки та бізнесу,
ПрАТ “ВНЗ Міжрегіональна Академія управління персоналом”, м. Київ
ORCID ID: https://orcid.org/0000-0003-3751-0082

І. М. БЕЖЕНАР

канд. екон. наук, ст. наук. співробітник відділу розвитку підприємництва,
кооперації та агропромислової інтеграції
ННЦ “Інститут аграрної економіки”, м. Київ
ORCID ID: https://orcid.org/0000-0002-4584-9062

ФІНАНСОВО-МАРКЕТИНГОВІ ІНСТРУМЕНТИ МІНІМІЗАЦІЇ РИЗИКІВ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

В умовах зростаючої економічної невизначеності, зумовленої макроекономічними дисбалансами, інфляційними процесами, валютними коливаннями, порушенням логістичних ланцюгів та геополітичними викликами, проблема забезпечення продовольчої безпеки набуває особливої актуальності. Нестабільність агропродовольчих ринків підвищує ризики дефіциту продовольства, зростання цін та зниження економічної доступності харчових продуктів для населення. За таких умов важливого значення набуває застосування фінансово-маркетингових інструментів, здатних не лише пом’якшити негативні наслідки кризових явищ, але й забезпечити стійкість функціонування аграрного сектору та продовольчих ланцюгів у довгостроковій перспективі.

Ризики продовольчої безпеки мають комплексний характер і охоплюють виробничі, фінансові, цінові, логістичні та інституційні складові. Виробничі ризики зумовлені природно-кліматичними чинниками та технологічними обмеженнями, тоді як фінансові — нестачею оборотного капіталу, обмеженим доступом до кредитних ресурсів і високою вартістю фінансування. Значна волатильність цін на аграрну продукцію посилює невизначеність доходів виробників та ускладнює процес планування. За таких умов фінансові інструменти управління ризиками відіграють ключову роль у стабілізації діяльності аграрних підприємств. Формування стратегічних резервів і страхових запасів, створення резервного капіталу, диверсифікація фінансування, а також страхування врожаю, форвардні контракти та хеджування цінових ризиків дозволяють зменшити негативний вплив ринкових коливань і підвищити фінансову стійкість суб'єктів аграрного сектору.

Поряд із фінансовими механізмами важливе місце посідають маркетингові інструменти, спрямовані на підвищення адаптивності аграрних виробників до змін ринкового середовища. Контрактація та укладання довгострокових договорів із переробниками і торговельними мережами дозволяють зменшити невизначеність щодо обсягів збуту та цін, забезпечуючи стабільність грошових потоків. Диверсифікація каналів реалізації та ринків збуту сприяє зниженню залежності від окремих покупців або регіонів, що є особливо важливим в умовах порушення логістики або зміни торговельних обмежень [1]. Гнучка цінова політика, орієнтована на структуру витрат і купівельну спроможність споживачів, дає можливість підтримувати попит та уникати різких спадів реалізації. Важливим елементом маркетингової стратегії є формування доданої вартості через брендинг, сертифікацію та позиціонування продукції за якісними характеристиками. Це дозволяє агровиробникам частково нейтралізувати цінову конкуренцію та підвищити стійкість доходів у кризові періоди. Використання цифрових маркетингових інструментів і аналітичних платформ сприяє оперативному моніторингу ринкової кон'юнктури, прогнозуванню попиту та оптимізації логістичних рішень, що додатково знижує ризики продовольчої нестабільності.

Найбільш ефективним підходом до мінімізації ризиків продовольчої безпеки є інтеграція фінансових і маркетингових інструментів у єдину систему управління. Поєднання страхування, хеджування та фінансових резервів із контрактацією, диверсифікацією збуту та активною маркетинговою політикою забезпечує комплексний захист аграрних підприємств від негативних впливів економічної невизначеності [2; 3]. Особливу роль у цьому процесі відіграє держава, яка через механізми підтримки страхування, пільгового кредитування, розвитку інфраструктури та регулювання аграрних ринків створює інституційні умови для підвищення стійкості продовольчої системи.

Отже, мінімізація ризиків продовольчої безпеки в умовах економічної невизначеності потребує системного та комплексного підходу, що базується на поєднанні фінансових і маркетингових інструментів. Практична реалізація таких підходів сприятиме стабілізації агропродовольчих ринків, підвищен-

ню фінансової стійкості виробників і забезпеченню економічної доступності продовольства для населення. Подальші наукові дослідження доцільно спрямувати на кількісну оцінку ефективності інтегрованих фінансово-маркетингових механізмів та адаптацію їх до специфіки національних продовольчих систем.

Джерела

1. *Porter M. E.* Competitive Strategy: Techniques for Analyzing Industries and Competitors. New York: Free Press, 2008. 397 p.
2. *Крилов Д. В.* Продовольча безпека: теоретико-методологічні основи та місце в системі національної безпеки. *Проблеми сучасних трансформацій*. Серія "Економіка та управління". 2024. № 11. DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-11-03-09.
3. *Саблук П. Т., Месель-Веселяк В. Я., Федоров М. М.* Економічні засади формування продовольчої безпеки України. Київ: ННЦ "ІАЕ", 2019. 248 с.

І. М. БЕЖЕНАР

канд. екон. наук, ст. дослідник, ННЦ "Інститут аграрної економіки"
https://orcid.org/0000-0002-4584-9062

Г. І. СКИБА

канд. екон. наук, доц., ННІ УЕБ МАУП, МАУП
https://orcid.org/0000-0003-3751-0082

РИЗИКИ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА ІНСТРУМЕНТИ ЇХ МІНІМІЗАЦІЇ

Продовольча безпека є критичною складовою національної безпеки будь-якої держави та базовою умовою сталого розвитку суспільства. У сучасних умовах глобальної невизначеності, викликаної військовими конфліктами, кліматичними змінами та економічною волатильністю, питання управління ризиками продовольчої безпеки набувають особливої актуальності. За даними доповіді ФАО про стан продовольчої безпеки у світі 2024 року, понад 730 мільйонів людей стикалися з голодом у 2023 році [1; 2]. Прогнози показують, що без трансформаційних змін 580 мільйонів людей залишатимуться голодними до 2030 року. Забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнної, економічної та кліматичної невизначеності є одним із ключових викликів сучасної державної політики. Україна, будучи системоутворюючим гравцем глобального аграрного ринку, одночасно виступає країною з підви-